

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto X. — Št. 22

Ljubljana, sreda, 26. januarja 1949

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 2.—

Vzgoja novih kadrov — velike naloge slehernega upravno-operativnega voditelja

Za izpolnitev planskih nalog so nam predvsem potrebni delovni ljudje s strokovnimi izkušnjami. Zato moramo vzgojiti še mnogo strokovnih kadrov. Vzoredno rastjo našega gospodarstva moramo dvigati nove in nove kadre. — Samo v LR Sloveniji je treba za izpolnitev petletnega plana do 1951. leta vzgojiti 45.000 novih kvalificiranih delavcev, 8.000 srednjih strokovnih in 2.100 višjih strokovnih kadrov. To veliko in važno nalogo pa bomo lahko izpolnili le, če se bo vsako podjetje zavedalo svoje dolžnosti do vzgoje novih kadrov in če bodo podjetja ustanavljala dovolj specialnih strokovnih šol in dovolj izobraževalnih tečajev ter bodo sprejemala dovolj učencev v produkcijo.

Tam, kjer so se tako uprave podjetja kakor sindikalne podružnice zavedale, da plana ne bomo mogli izpolniti, če ne bomo usposobili potrebne strokovne kadre, ki bo naše novo zgrajene objekte stavil v pogon, jih uspešno obvladoval in vodil, in kjer so to delovnemu kolektivu znali tudi pravilno prikazati, uspehi niso izostali. Uredbe o plačah za vse gospodarske panoge, ki zagotavljajo vsakomur nagraditev po njegovi storilnosti, — s tem torej po njegovi strokovni sposobnosti, je razmahnila zanimanje naših delovnih ljudi za povečanje strokovne sposobnosti. V vrsti podjetij so delavci od uprav podjetij sami zahtevali ustanovitve strokovnih tečajev. Tako so delavci železarske Guštanje predlagali organiziranje kotlarskega in strojevojskega tečaja. V železarni Jesenice je narasel vpis v strokovne tečaje; tu je po planu predvideno 22 strokovnih tečajev, poleg teh pa so ustanovili 7 nadaljnjih strokovnih tečajev. Izven plana so bili strokovni tečaji v »Novoteksu« v Novem mestu in pri železniški sekciji v Ljubljani in Novem mestu. Važno uredba, da delavcu takoj po opravljenem izpitu pripada grupa, do katere sicer ne bi bil upravičen, prispeva k dvigu kadrov zlasti v rudarski stroki, kar prikazujejo poročila o dvigu kadrov v Trbovljah, Zagorju in Velenju.

Plan dviga strokovnih kadrov je v preteklem letu visoko presegla tovarna avtomobilov Maribor. Tudi v usnjarni na Vrhniki se je v tečajih strokovno usposobilo predvideno število delavcev, prav tako v rudniku Velenje, kemični tovarni v Mostah in v kovinskih obratih KSS-a Ljubljana.

Kako potrebni so strokovni tečaji, kaže primer kurilnice Šiška, kjer je tečaje za polkvalificirane delavce obiskovalo 20 % tečajnikov več, kakor je bilo predvideno. Strokovnih tečajev za zidarje in tesarje Gradisa-Litostroja Ljubljana pa se je udeleževalo 70 delavcev več, kakor je bilo prvotno načrtu.

Nekatera podjetja se s pomanjkanjem predavateljev opravljajo, da plana kadrov niso izpolnili. Da je ta izgovor jalov, dokazujejo primeri drugih podjetij, kjer so to vprašanje pravilno rešili tako, da so odkrivali v svoji sredi tiste tovarne, ki so bili za predavanje sposobni in ki so znali teoretični pouk združiti s praktičnim: uspešno je vodil strokovne tečaje tehnični kader Gradisa-Litostroja Ljubljana, ki je na strokovnih tečajih ledensko poučeval 95 ur; drugod so udarniki in novatorji poučevali nekvalificirane delavce (v železarni Guštanje), ponekod pa so prilegnili k pouku predavatelje iz industrijskih šol sorodnih strok.

Dočim so iz različnih vzrokov v preteklem letu tečaji ponekod slabo uspeli, so druga podjetja imela zelo dobre uspehe; v tovarni avtomobilov v Mariboru, kjer so bili tečaji vse leto, so dosegli zelo dobre uspehe; v tečajih Gradisa-Litostroja Ljubljana je bilo 97 % dobrih ocen. Tečaji v okviru OSS-a Maribor so uspeli 80%-no, kar je zadovoljiv uspeh, če pomislimo, da mnogi delavci zaradi svojega dela in oddaljenosti od tovarne niso mogli redno obiskovati predavanj. — Posamezni tečaji v okviru KSS-a Ljubljana pa so se razvedeneli, ker so nosili značilne pomanjkljivosti, ki so tečaje že vnaprej obsodili na neuspeh: bili so slabo pripravljani, zato dolgočasni, upoštevali niso predizobrazbo večine tečajnikov, bili so ob nepravilnem času, zlasti pa so bili slabo politično pripravljani. Mnogokje so bili uspehi nezadovoljivi zaradi pomanjkanja učil in primernih prostorov.

Za dvig strokovne sposobnosti je nadalje zelo važna pobuda, ki je v nekaterih podjetjih postala stalna metoda dela, to je prenašanje znanja in izkušnje novatorjev, racionalizatorjev in udarnikov na nekvalificirane delavce in to s proizvodnimi posvetovanji, na Jesenicah celo na udarniških zborih, in s samim praktičnim prenašanjem znanja na ostale kvalificirane in nekvalificirane delavce in rajčne. To je značilno tudi za rudnika Zagorje, Trbovlje in za podjetja KSS-a Ljubljana.

Vzgladna je pobuda tistih delovnih kolektivov, ki so pozvali udarnike in novatorje, da dvigajo strokovno sposobnost svojih sodelavcev in jih za uspehe pri tem delu tudi nagradili. Tako je uprava tovarne avtomobilov v letu 1948. razpisala nagrade za tiste, ki bodo usposobili največ novih moči. Drugod so na pobudo Partije in sindikata delavci v individualnih tekmovalnih obveznostih objubili, koliko delavcev bodo strokovno usposobili; tako so se orodni ključavničarji tovarne emajlirane posode v Celju zavezali, da bo vsak izmed njih priučil enega mlajšega orodjarja, vsi pa bodo v letu 1949. priučili 40 polkvalificiranih delavcev. — Nove delavce bodo nadalje priučili udarniki, novatorji in racionalizatorji Litostroja, tovarne Stora, Industa, Saturnusa, tobačne tovarne, Avtoobnove, sekcije za vezo, mostovne delavnice, kemične tovarne Moste ter Predilnice in Ikalnice Tržič.

Tesno povezana z izpolnjevanjem plana dviga strokovnih kadrov je mobilizacija ženske delovne sile v produkcijo, in to tudi v tiste stroke, kjer doslej žene zaradi podcenjevanja njihovih sposobnosti niso zaposlovali. Železarna Guštanje že poroča, da je večje število žensk delavk dovršilo tečaj žerjavovodk in jedralk. — V bodoče bo naloga sindikalnih podružnic, da z boljšo agitacijo in prepričevanjem prilegnejo še mnogo več žena na obisk strokovnih tečajev, kot doslej in to za vse panoge naše gospodarske dejavnosti.

Poleg različnih tečajev nam dajejo nove strokovne kadre delavski tehnikumi in industrijske šole. Seveda ni dovolj, da imajo podjetja tehnikume in industrijske šole, važno je, da dosežajo take ustanove tudi dobre vzgojne uspehe. — Po nepopolnih podatkih o uspehih v industrijskih šolah so le-ti zelo različni, najboljši pa so tam, kjer je najbolj urejeno vprašanje internatov, predavateljev, učilnic, učil in dela ljudske mladine. Tako je v industrijski šoli papirnice Vevče pri teoretičnem delu 76 %, pri praktičnem delu pa 97 % pozitivnih ocen. Povprečni uspehi v industrijski kovinski šoli tovarne avtomobilov v Mariboru pa so samo dobri. Temu je delno kriv pozoren prietek pouka, pogosto menjavanje predavateljev, predvsem pa pomanjkljiva predizobrazba učencev. Rudnik Trbovlje je dosegel plan usposabljanja učencev za kvalificirane delavce. — V Litostroju Ljubljana ustanavljajo delavnice za učence, da jim bodo lahko nudili ločen praktični pouk. Za nadzor nad učenci so zadolženi posamezni mojstri. Za kovinarsko stroko industrijske šole rudnika Zagorje ustanovljajo zasilne delavnice. Industrijska šola tovarne emajlirane posode ima na novo instalirane stroje in potrebno orodje za učenje. Dijaki industrijske šole na Jesenicah pa so si v svoji učni dobi potrebno učno orodje sami napravili; industrijska papirniška šola bo šola in delavnice šole v tekočem letu dogradila, zato imajo učenci pouk v delavnih in obratih papirnice Vevče.

Ponekod so uspehi slabi zato, ker primanjkuje internatov; učenci v internatih mnogo bolj redno obiskujejo pouk kakor učenci izven internatov. Zato pogreša internat Predilnica in Ikalnica Tržič; premajhna sta internata Litostroja in tovarne avtomobilov, internat železarne na Jesenicah pa je v neprimernih prostorih.

Važno je vloga mladinske organizacije pri delu učencev v industrijskih šolah in učencev v gospodarstvu. — V Domu učencev v gospodarstvu v Mariboru je na pobudo mladinske organizacije uvedena pomoč dobrih učencev slabšim; mladinska organizacija OSS-a Idrija pomaga z agitacijo in propagando pri dvigu strokovnih šol in učencev v internatih; v tovarni avtomobilov je mladinska organizacija organizirala študijske krožke.

Zavedati se moramo, da je od vzgoje dovoljnega števila novih kadrov odvisna izpolnitev naših planskih nalog. Zato je velika dolžnost slehernega upravnooperativnega voditelja, da smatra vzgojo novih kadrov nerazdružno povezano z izpolnitvijo dolžnosti do planskega gospodarstva.

Če bodo uprave podjetij in sindikalne podružnice stalno skrbele za dvig vsega svojega delavstva, če bodo iz svojih nekvalificiranih delavcev znali vzgajati polkvalificirane, kvalificirane in visoko kvalificirane mojstre strojev, ki jih bodo maksimalno izkoriščali, bodo dajali nove in nove neštete kvalitetne izdelke, bodo imeli v svojih vrstah mnogo novih udarnikov, racionalizatorjev in novatorjev. Po tem pri njih ne bo več problema, kje dobiti potrebno delovno silo. S tem vzoredno pa bodo zagotavljali našemu planu potrebnih 45.000 kvalificiranih, 8.000 srednjih in 2.100 višjih strokovnih kadrov.

Z. G.

Prvi kongres Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško OSVOBODILNA FRONTA JE ENOTNA IN NEPOMIRLJIVA V BORBI ZA PRIKLJUČITEV SLOVENSKE KOROŠKE JUGOSLAVIJI

V Celovcu je bil prvi kongres Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki se ga je udeležilo nad 300 delegatov iz vseh krajev Slovenske Koroške. Na dnevnem redu kongresa so bila zunanje-politično poročilo, organizacijsko poročilo, poročilo o bodočih nalogah Osvobodilne fronte, analiza političnega položaja Osvobodilne fronte, sprejem novega statuta in izvolitev novega odbora Osvobodilne fronte.

Zunanje-politično poročilo je podal član ožjega odbora Osvobodilne fronte dr. Fran Zwitter, ki je razložil današnji mednarodni politični položaj. Poudaril je, da so danes koroški Slovenci trdnostno demokratični protimperialistični fronta, zavedajoč se, da morejo uresničiti samo v okviru borbe te demokratične fronte svoje upravičene zahteve — priključitev Slovenske Koroške Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Organizacijsko poročilo je podal namestnik organizacijskega sekretarja Andrej Haderlap. Haderlap se je dotaknil uspehov, ki jih je dosegla Osvobodilna fronta lani in opozoril na poskuse ter metode tuje reakcije, ki je skušala onemogočiti delo Osvobodilne fronte in razbiti enotnost koroških Slovencev. Vendar so doživeli, je poudaril Haderlap, vsi taki reakcionarni poskusi neuspeh. Dr. Tischlerja, ki je bil zaradi svojega razbijaškega in protiljudskega dela izključen iz Osvobodilne fronte, je podprla sama deželna vlada, vendar tudi ta razbijaška spletkarja ni uspela. Nasprotno, Osvobodilna fronta je izšla iz te borbe še močnejša in številnejša. Nato je Haderlap govoril o poskusih avstrijskih

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, 24. januarja. Danes je bila seja Izvršnega odbora Osvobodilne fronte pod predsedstvom tov. Josipa Vidmarja. Na osnovi poročila, ki ga je podal sekretar IOOF tov. Miha Marinko, je Izvršni odbor razpravljal o vprašanjih naše poljedelske proizvodnje in o nalogah Osvobodilne fronte v kmečkem vprašanju sploh. Nadalje je Izvršni odbor sklenil, da se izvrše v letošnji pomladi volitve v osnovne organizacije Osvobodilne fronte in poveril sekretariatu IOOF nalogo, da izvede vse potrebne priprave. Končno je Izvršni odbor dopolnil svojo notranjo organizacijo z ustanovitvijo raznih komisij, ki bodo kot organi Izvršnega odbora OF razpravljale politična, organizacijska, gospodarska in kulturna vprašanja.

Iz pisarne sekretariata Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije

Kongres Ljudske fronte Hrvatske je sprejel naloge za bodoče delo

Drugi kongres Ljudske fronte Hrvatske je 24. novembra končal z delom. Ko so referenti posameznih komisij poročali o delu, je kongres sprejel predloženi pravilnik o podelitvi nagrad za vestno izpolnjevanje nalog Ljudske fronte in ostalih del splošnega pomena. Nato je poročala komisija za pregled materialnega poslovanja pokrajinskega odbora Ljudske fronte Hrvatske.

Soglasno in ob dolgotrajnem ploskanju so sprejeli resolucijo o osnovnih bodočih nalogah Ljudske fronte Hrvatske. V resoluciji se med drugim poudarja: v interesu nadaljnje socialistične graditve države in ustvarjanja srečnejše bodočnosti naših narodov neprestano razvijati Ljudsko fronto kot splošno ljudsko politično organizacijo. Utrjevati njeno politično in ideološko enotnost, politično enotnost vseh delovnih množic pod vodstvom KP. Navajati najširše vrste delovnega ljudstva k izpolnjevanju petletnega plana. Pojasnjevati ljudskim množicam Ljudsko fronto kot glavno silo, ki pod vodstvom KP gradi socializem v naši državi.

Organizacijo Ljudske fronte neprestano razširjati in zajeti vanjo vse delovne ljudi — delavce, kmete in intelektualce, pri tem pa budno paziti, da se ne vrinejo v njene vrste reakcionarni in špekulantski elementi, ki bi razbijali njeno enotnost in ovirali razvoj socializma. Prepričevati množice, da je uresničevanje petletnega plana njihov osnovni interes, ker pomeni zgraditev bogatejšega in srečnejšega življenja, utrjevanje socialistične in splošno demokratične fronte z ZSSR na čelu, poleg tega pa največje poročilo proti napadalnim imperialističnim načrtom.

Dalje poglobljati zvezo delavcev in kmetov kot jedro Ljudske fronte. Utrjevati bratstvo in enotnost Hrvatov in Srbov na Hrvatskem ter se boriti proti sovinstičnim pojavom. Nuditi sistematično

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Prvi kongres OF za Slovensko Koroško
Borba kitajskega ljudstva za svobodo in demokracijo
Drugo pomembno novatorstvo inž. Tomšiča — velik prispevek v oamosvojitvi našega gospodarstva
Fizkultura — Objave

oblasti, da bi onemogočile delo Osvobodilne fronte, slovensko prebivalstvo pa prestrašile z aretacijami, pretepanjem, hišnimi preiskavami in fašistično-teroristično organizacijo »Wurffkommando« in poudaril, da so vsi poskusi avstrijskih oblastev doživeli neuspeh, kajti koroški Slovenci se danes zavedajo, da se morajo za svojo osvoboditev boriti in prenašati žrtve. Tem poskusom oblasti se je pridružil tudi škofijski ordinariat, katerega mržnja proti Slovincem se je pokazala zlasti v zahtevi, naj bi odstranili spomenik partizanom, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi in je bil postavljen v Št. Rupertu pri Velikovu.

Haderlap se je dotaknil tudi gonje, ki jo je začelo vodstvo Komunistične partije Avstrije za Koroško proti koroškim Slovincem v zvezi z resolucijo Informbiroja z namenom, da bi odvrglo Slovence s pravilne linije Osvobodilne fronte in od njene borbe za priključitev Slovenske Koroške materi Jugoslaviji. Haderlap je izjavil, da so ostali koroški Slovenci kljub tej gonji zvesti narodom Jugoslavije, maršalu Titu, ciljem partizanske borbe in da niso ohranili samo enotnosti, ampak izšli iz te borbe tudi še močnejši. Ob koncu poročila je Haderlap poudaril, da čakajo koroške Slovence v njihovi osvobodilni borbi še težke naloge in težka borba z domačo in tujo reakcijo.

O političnem položaju Osvobodilne fronte je govoril član ožjega odbora Franjo Ogris, ki je poudaril, da je bila Osvobodilna fronta ustvarjena na pobudo Komunistične partije Slovenije in da je bila edina organizacija, ki je začela na ozemlju bivše Avstrije oboroženo vstajo proti fašizmu, Ogris je dejal, da je skušala vzpostaviti Osvobodilna fronta zakoniti odnos z okupacijskimi oblastmi, vendar so zahtevala okupacijska oblasta kot pogoj za njeno pravno priznanje, da se odpove svojemu delu za priključitev Slovenske Koroške Jugoslaviji.

Sprejetje teh pogojev, je poudaril Ogris, bi bilo izdajstvo narodnoosvobodilne borbe slovenskega ljudstva. Zato je Osvobodilna fronta zavrnila to zahtevo, okupacijska oblast pa so odklonila, da bi priznala Osvobodilno fronto in ji onemogočila, da bi se udeležila volitev leta 1945. Ogris je rekel, da je morala Osvobodilna fronta pod takimi pogoji omejiti svoje delo na važnejše probleme, to je predvsem na pravico Slovenske Koroške do združitve s Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Poudaril je, da je danes Osvobodilna fronta kljub težkim delovnim pogojem, kljub stalnim oviram in preganjanjem po okupacijskih in avstrijskih oblasteh, enotna, borbeno in nepomirljiva v svojem boju proti vsem sovražnikom za priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

O bodočih nalogah Osvobodilne fronte je govoril Karlo Prušnik, ki je poudaril, da nastopa Osvobodilna fronta kot se-

stavni del velikega protimperialističnega tabora. Prušnik je naglašal, da se naslanja Osvobodilna fronta pri svojem delu na tradicijo narodnoosvobodilne borbe. Uspehi našega dosedanjega dela, je rekel Prušnik, in vedno večja politična zavednost ljudstva dokazujejo, da so popolnoma razkrinkane vse spletke proti našemu ljudstvu. Naši uspehi so rezultat neomajnega zaupanja v pravilno pot, po kateri vodi jugoslovanske narode Komunistična partija Jugoslavije s tovarišem Titom na čelu. Prušnik je pozval koroške Slovence k še ostrejši borbi proti napakam in pomanjkljivostim, za ohranitev in utrditev enotnosti koroških Slovencev. Poudaril je pri tem, da bo izpolnila Osvobodilna fronta svoje zgodovinsko poslanstvo in izvojevala koroškim Slovincem popolno narodno in socialno osvoboditev.

Po soglasnem sprejetju statuta so izvolili nov odbor Osvobodilne fronte, v katerem je 50 znanih predstavnikov Slovenske Koroške. Predsednik novotvoljenega odbora je dr. Petek, podpredsednika sta Karlo Prušnik in dr. Luka Sijenčnik, tajnik je Andrej Haderlap, blagajnik pa Urh Olipic.

S kongresa so poslali brzojavke maršalu Titu, podpredsedniku vlade FLRJ in zunanjemu ministru Edvardu Kardelju, predsedniku vlade LR Slovenije Mihi Marinku, poveljniku sovjetskih okupacijskih sil v Avstriji generalu Kurasovu in generalnemu sekretarju Sveta zunanjih ministrov v Londonu.

Pozdrav maršalu Titu s kongresa v Celovcu

S I. kongresa Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki je bil v Celovcu, so poslali brzojavko generalnemu sekretarju Komunistične partije Jugoslavije tovarišu Titu, ki so jo vsi delegati na kongresu pozdravili z dolgotrajnimi ovacijami in navdušenjem:

»I. kongres Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki zaseda v Celovcu, vam pošilja borbene pozdrave, preko vas pa vsem narodom Jugoslavije, ki pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije izgrajujejo socializem z borbo za uresničitev petletnega plana. Borba jugoslovanskih narodov za uresničitev petletnega plana dokazuje, da sta Komunistična partija Jugoslavije in njen Centralni komite na pravilni poti in da so vse trditve, ki jih že več mesecev navajajo o stanju v Komunistični partiji Jugoslavije, samo navadne neosnovane klevete.

I. kongres Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško postavlja pred koroške Slovence te naloge:

Ojačati borbo za pravičen in trajen mir, za demokratično mednarodno solidarnost, združiti vse sile za enotno fronto v borbi proti nacionalnemu zatiranju in socialnemu izkoriščanju.

tan Sremac. V izvršni odbor so izvoljeni: Tuna Babič, Jakov Blažević, Marko Belinič, Anka Berus, Nikola Brozina, Antun Biber, Zvonko Brkič, Vico Buljan, Rudolf Car, Josip Čač, Marin Cetinjič, Ilija Crk, Jurica Draušnik, Jure Franičević, Frane Frol, Ivan Gošnjak, Ivan Granda, Maca Gržetič, Pavle Gregorič, Večeslav Hofjevac, Vlado Juričič, Petar Klausberger, Djuro Kladarin, Ivan Krajačič, Otmar Kreačić, Pavle Krce, dr. Hinko Krizman, Miroslav Krleža, Vicko Krstulović, Milka Kufrin, Filip Lakuš, Djusto Masaroto, Karlo Mrazović, Božidar Maslarič, Stanko Opačić, Kata Pejnović, Rade Pribičević, Ante Raos, Bogoljub Ranajić, Nikola Rački, dr. Ivan Ribar, Svetozar Ritig, Dragutin Salič, Nikola Sekulič, Josip Sestan, Ivan Šibl, Mika Špišjak, Stanko Škare, Marica Zastavnikovič in Rade Zigič.

Nato je Vladimir Nazor prebral sklep kongresa o nagraditvi najboljših okrajnih in krajevnih organizacij Ljudske fronte Hrvatske. Nagrajene in pohvaljene so: organizacija Ljudske fronte mesta Zagreba in mesta Siska, okrajne frontovske organizacije Beli Manastir, Bjelovar, Sibenik, Reka, Senj, Makarska, Gračac in mestni organizaciji Pulj in Cakovce. Od vsehih frontovskih organizacij so nagrajene in pohvaljene: vaška frontovska organizacija Belica, Branjin Vrh, Podvinje in Vojnić.

Ob koncu so s kongresa poslali pozdravne brzojavke tovarišu Titu, CK KPJ in Zveznemu odboru Ljudske fronte Jugoslavije.

Četrty plenum LF Črne gore

Cetinje, 25. jan. (Tanjug). Včeraj dopoldne je začel na Cetinju z delom četrty plenum Ljudske fronte Črne gore.

Sestanek plenuma je začel predsednik Izvršnega odbora Črnogorske Ljudske fronte Blažo Jovanović; nato pa je poročal tajnik Velimir Bogavac o delu frontovskih organizacij v letu 1948.

Borba kitajskega ljudstva za svobodo in demokracijo

Med revolucijo in kontrarevolucijo ni mogoč noben kompromis

Kitajska ljudska revolucija je naperjena proti imperializmu, fevdalizmu in kapitalizmu

Agencija Nova Kitajska poroča: Predstavniki demokratičnih strank, skupin in ljudskih organizacij kakor tudi druge demokratične osebnosti, 50 po številu, ki so šli na osvobodeno ozemlje, so izdali 22. januarja obvestilo o sedanjem položaju. V obvestilu izpodbijajo svetohilinske pozive za mir, ki jih pošiljajo Čang-kajšek in ameriški imperialisti, in pravijo:

Naš prvi vtis po prihodu na osvobodeno ozemlje nas je navdajal z veseljem. Na osvobodjenem področju vlada popolna demokracija in svoboda. Vsi razredi, delavci, kmetje, poslovni ljudje in inteligentna smejo ostati na svojih položajih, če bodo z delom prispevali in podpirali fronto. Člani KP dajejo vzled s svojimi dejanji. Kot avantgarda se ne ustavljajo pred nobeno še tako težko nalogo. V tej težki borbi je slavna narodnoosvobodilna armada organizirala silovite zaporedne ofenzive. V treh mesecih je uničila nad milijon Čang-kajških vojakov, osvobodila vso Mandžurijo in skoraj vso Severno in Srednjo Kitajsko. Vojaške ofenzive se razvijajo sedaj proti jugu, v smeri reke Jangce. Brez dvoma je, da bo Kitajska v letu 1949 dosegla svojo popolno osvoboditev.

Pod takimi okoliščinami je reakcijski Kuomintangov blok v Nankingu pod pokroviteljstvom ameriškega imperializma sedaj zares v razkroju. Ker se je njegova vojaška borba pokazala kot neuspešna, je menjal svojo taktiko in si hoče podaljšati življenje s političnimi zarotami. Čang-kajškove čete so poražene na severni fronti, ameriški imperializem pa nadaljuje s svojim zarotničkim početjem ter uporablja strupeno dvoverno puščico, da bi preprečil kitajsko revolucijo. Po eni strani poskušajo ZDA ustvariti opozicijo v revolucionarnem taboru, da bi z njo razbile revolucionarno gibanje, po drugi strani pa podpirajo reakcijski blok v Nankingu, naj prične ponujati mir in pridobiti na času, da bi mogli ostanki kontrarevolucionarnih sil izvesti še zadnji brezupni odpor (južno od reke Jangce ali v omejenih provincah). Proti tem spletkam moramo biti budni.

REVOLUCIJO MORAMO IZVESTI DO KRAJA

Mnenja smo, da moramo izvesti revolucijo do kraja. Med revolucijo in kon-

trarevolucijo ni mogoč noben kompromis ali premirje. Ne smemo pozabiti grenkih izkušenj iz revolucije iz leta 1927. Danes je kitajska ljudska revolucija naperjena proti imperializmu, fevdalizmu in birokratskemu kapitalizmu. To so naši največji sovražniki, ki nam preprečujejo pot k neodvisnosti, demokraciji in blagostanju na Kitajskem. Če jih ne bi dokončno odstranili, ne bi nikoli dosegli resničnega miru. Zato moramo razbiti to svetohilinsko ofenzivo za mir, ki so jo pričeli Čang-kajšek in ameriški imperialisti. Povečati moramo budnost na našem ljudskodemokratičnem taboru, strniti naše vrste, okrepiti našo solidarnost, kajti le tako bomo preprečili, da bi se med nas vrnilo kontrarevolucionarne sile. Ljudsko demokratična diktatura mora pritegniti predstavnike najširših ljudskih slojev, ne more pa vključiti elementov kontrarevolucije. Osvoboditi mora največji del ljudstva in ne sme dovoliti, da bi se maloštevilni reakcijski ljudstvu upirali. Zato moramo biti trdno prepričani, da bodo rodoljubi po vsej deželi, ki resnično žele demokratično revolucijo, storili vse, da za kakršno koli opozicijo v ljudskem demokratičnem taboru ne bo prostora, pa tudi ne srednje linije.

Napredka, ki ga je ustvarila ljudska demokratična revolucija pod vodstvom KP Kitajske, ni bilo mogoče ustvariti z lahkoto. Če bi danes kdo hlepčevsko popustil sovražniku, da bi propadla stvar revolucije na pragu same zmage, bi bil zločinec proti kitajski revoluciji in proti kitajskemu ljudstvu. Bili smo srečni in navdušeni, ko smo prebrali nedavno izjavo o sedanjem stanju, ki jo je dal predsednik CK KP Kitajske Mao Ce Tung.

8 POGOJEV ZA RESNIČNI MIR

Da bi izvedel revolucijo do kraja in preprečil ofenzivo za mir, je v svojem sklepu jasno in nedvoumno razgalil garoto Čang-kajškovega in ameriškega bloka in postavil 8 pogojev za resnični ljudski demokratični mir. Ti pogoji so: 1. Kaznovanje vojnih zločincev. 2. razveljavitev ustave. 3. proglasitev reakcijskih Kuomintangovih ustanov za protizakonite. 4. reorganizacija vseh reakcijskih armad v skladu z demokratičnimi načeli.

5. zaplenba birokratskega kapitala, 6. izvedba agrarne reforme. 7. odpoved pogodb z inozemstvom, ki pomenijo izgubo ljudstva, 8. sklicanje politično-svetovne konference brez udeležbe reakcijskih elementov; sestava demokratične koalicijske vlade; Kuomintangova vlada v Nankingu in vse druge vladne ustanove naj izroče vso oblast.

Teh 8 pogojev pomeni neumljeni protidarec nesramnim zahtevam, ki jih je postavil Čang-kajšek. Ni dvoma, da izražajo ti pogoji voljo vsega kitajskega ljudstva. Nadejamo se, da se bo vse kitajsko ljudstvo in vsi tovariši, ki se borijo, združili v enotni demokratični fronti in da bodo pričeli akcije za izvajanje skupne volje ljudstva, da bi bilo teh 8 točk v celoti uresničenih. Danes je doba, v kateri ljudstvo dviga glavo in spreminja zgodovino. Ustvariti moramo svobodno način življenja, v katerem je ljudstvo gospodar. Ustvariti moramo najvišji mogoči življenjski standard.

Zaključek tega je: Ljudsko revolucijo je treba izvesti do kraja. Tisti dan, ko bo izvedena revolucija do kraja, bomo dosegli resnični mir in popolno osvoboditev. Sile osvobodenega ljudstva ni mogoče z ničimer primerjati. Pogledite našega prijatelja in sosedo ZSSR. Že po 32 letih konstruktivnega dela je postala Sovjetska zveza največja trdnjava miru na vsem svetu. Kitajsko ljudstvo pa je po številu dvokrat večje od sovjetskega in ima poleg tega ugodno geografsko pozicijo. Zato lahko verujemo, da bomo po umirjeni reakcijske vlade še v krajšem času zgradili miroljubno, demokratično in svobodno Novo Kitajsko ter ljudsko demokratično republiko. Čaka nas lepa bodočnost in v tej smeri moramo usmeriti vse naše napore.

Deset kilometrov od Nankinga

Nanking, 25. jan. Kot poroča ADN, je narodnoosvobodilna kitajska armada danes zjutraj osvobodila oporišče kuomintangovih oboževanih sil Puhen, ki leži 10 km severno od Nankinga. Kuomintangove čete, ki beže, so se umaknile prav do pristanišča Pukau, ki leži prav nasproti Nankinga.

Narodnoosvobodilne sile Vietnama

so dosegle velike uspehe v dveletnih bojih

Bombay, 25. jan. Dopisnik Tanjuga javlja: Vietnamsko vrhovno poveljstvo je izdalo na dan druge obletnice vseljidskega odpora komunike, v katerem navaja uspehe borb narodnoosvobodilnih sil proti francoskim kolonialnim četam. V obvestilu navajajo, da je imel sovražnik v zadnjih dveh letih 137.700 izgub in sicer 71.300 mrtvih, 63.900 ranjenih in 2.500 ujetih vojakov. Po teh podatkih so izgube francoskih kolonialnih čet 7 krat večje kot izgube narodnoosvobodilnih sil.

Splošna stavka italijanskih delavcev

Rim, 25. januarja. (Tanjug). Te dni je pričelo s splošno stavko približno 100.000 delavcev plinskih central v Milanu, Turinu, Firencah, Neaplju, Rimu, Benetkah in Livornu. Te plinske centrale pripadajo privatnemu trustu 'Italgas'. V poročilu Generalne konfederacije dela je rečeno, da so predstavniki družbe 'Italgas' zavrnili vse delavske zahteve in prekinili pogajanja o vprašanju povečanja mezd. Stavki so pričeli tudi vsi industrijski delavci province Abruzzi in Lazio. Splošna stavka rudarskih delavcev na Siciliji se nadaljuje, splošna stavka poljedelskih delavcev v Apuliji se je razširila na vso provinco Cremono, kjer je nad 150.000 brezposelnih poljedelskih delavcev. Veliki sprevidi brezposelnih delav. polzakupnikov, dnevničarjev in ljudi brez zemlje so večeraj zasedli posestva veleposestnikov v tej provinci. Proti delavcem so poslali posebne motorizirane kolone policije. V Capelli je policija streljala na delavce in metala bombe s solznilnim plinom. Ranjenih je bilo več delavcev in delavk. Med aretiranimi je tudi sekretar delavske zbornice poljedelskih delavcev ter dopisnik glasila KP Italije 'Unità'.

Protest saške vlade proti porurskemu diktatu

Dresden, 25. jan. (Tanjug). Agencija ADN poroča, da je sprejela vlada Saške pokrajine protestno resolucijo proti porurskemu diktatu, s katerim se industrijsko srce Nemčije spreminja v kolonialno področje pod vladavino tujcev. Prebivalstvo industrijske dežele Saške, je rečeno v resoluciji, je od nekdaj sodelovalo v predelavi zapadnomoških surovin in zato z vso pravico zahteva, da se pravilno izvajajo potedamski sklepi, po katerih se morajo bogastva Porurja izkoristiti za obnovo nemškega narodno-gospodarstva. Prebivalstvo Saške ne želi, da bi tuji monopolisti spreminili Porurje v objekt kolonialnega izkoriščanja in za imperialistične vojne namene. Saška vlada poziva v resoluciji vse Nemce, naj se bori za odpravo porurskega diktata in za vključitev Porurja v enotno nemško državo.

Obrambna linija bruseljskega pakta od Holandske do Švice

Haag, 25. jan. Sklicujoč se na neuradne vire, piše nizozemski list 'Trouw', da so države bruseljskega pakta sklenile ustanoviti obrambno linijo, ki bi se raztezala od Nizozemske do Švice in bi jo »ščitile« lahke gibljive vojaške sile petih sil. V poročilu je rečeno, da sta se Belgija in Nizozemska zavezale ustanoviti vsaka po 3 pehotne divizije, po eno brigado padalcev in več oklepni enot. Ukrenili bodo vse potrebno, da se »zaščitijo ceste«, kakor tudi belgijske in nizozemske luke.

Francosko-italijanska carinska unija podpisana

Rim, 25. jan. Tass poroča: Pariški dopisnik turinškega lista 'Stampa' poroča, da je bilo v Parizu podpisano poročilo mešane francosko-italijanske komisije o sklenitvi carinske unije med obema državama. Dopisnik poudarja, da je v tem poročilu rečeno, da bosta oba državi postopoma ukinjali carinske tarife med Francijo in Italijo ter bosta uvedli enotno valuto, enotno davčno in delavsko zakonodajo in končno »svobodni promet blaga in kapitalov«.

Poljska delegacija v Bukarešti

Bukarešta, 25. jan. Bukareški radio poroča, da je prispela v Bukarešto delegacija poljske vlade pod vodstvom predsednika poljskega ministrskega sveta Josefa Cyrankiewicza. Delegacija je sprejel predsednik rumunskega ministrskega sveta dr. Petru Groza s članj vlade.

Z VSEGA SVETA

RIM. — Po zadnjih objavljenih podatkih je dosegel denarni obtok v Italiji 1. januarja 1949 nad 83 milijard lir. Ta vsota pomeni, da se je obtok povečal za več kot 45 krat v primeri s predvojnimi časom. V istem razmerju so se povečali tudi življenjski stroški skupno s splošnim indeksom cen.

BRUSELJ. — Tass poroča: Belgijski parlament je odzval komunističnemu poslanecu Jeanu Bormanu imuniteto in dal tako državnemu tožilec možnost, da postavi Borman pred sodišče zaradi ugovorov olednih protestov proti klevotniškemu protivojstskemu filmu »Železna zavesa«.

Vidalijevi »internacionalisti« in tržaška reakcija so se znašli na isti liniji

Politično stanje, ki je nastalo v sedmih mesecih po resoluciji Informbiroja v Trstu, najbolj zlogovorno priča o škodljivih posledicah zloglasne resolucije. Dogodki pred bližnjimi upravnimi volitvami v Trstu so v še jasnejši luči pokazali zločinsko delo Vidalijevih frakcijskešev.

Vidalijevi frakcijskeši so izrabili resolucijo Informbiroja za razbitje enotnega demokratičnega gibanja v Trstu in usmerili vse svoje delo na obrakovanje FLRJ in jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja. Vidalijevo glasiló »Il Laboratore« je črpalo v tem času za gonjo proti Jugoslaviji obrekovalni material vseh zapadnih reakcijskih lističev. Njegovo pisanje se v ničemer ne loči od načinov Göbbelsove propagande. To, kar je pred objavo resolucije Informbiroja pisal reakcijski tržaški tisk o Jugoslaviji, to isto piše po resoluciji »Il Laboratore«. Po zaslugi Vidalijevih frakcijskešev je trpela moč tržaškega demokratičnega gibanja, dobiček pa je imela reakcija. Zlagana borba Vidalijevecev za »internacionalistično« linijo v tržaškem demokratičnem gibanju je imela za posledico oživitve italijanskega nacionalizma in šovinistične izpade. Čeprav si Vidalijevci še niso upali odkrito zahtevati revizije mirovne pogodbe, so vendar že davno na tiem pristali na to, da se vrne Trst Italiji in se znašli skupaj z italijanskimi šovinisti. Pogassi, predsednik SIAU, in na zadnjem sestanku Vidalijeve frakcije proglasil za »nacionalistične« že uresničene zahteve po priključitvi Julijske krajine, kar je bilo določeno v mirovni pogodbi z Italijo. Te jugoslovanske zahteve je na pariški konferenci dosledno in

vztrajno podpirala tudi Sovjetska zveza. Vidalijev frakcijskeš Destradi pa je na seji Vidalijevecev poudaril, da je njihova glavna naloga borba proti slovenkemu »nacionalizmu«. Borba proti imperializmu v Trstu pa je docela izpadla iz Vidalijevega abecednika. Povsem razumljivo je, da je »La fiaccola«, glasilo fašističnega »Uomo qualunque« pohvalila Vidalijeve frakcijskeše, ker so »spremenili svoje stališče« in pozvala vse reakcionarne stranke, da sodelujejo z Vidalijem na prihodnjih volitvah. To volilno zvezo je predložil tudi sam Vidali, ki je pozval v enotno fronto »Giunta d'intesa« (skupino reakcijskih italijanskih strank). Ta isti Vidali pa je sveda odklonil poziv KP STO-ja, da se združijo vse demokratične sile v enotno fronto za skupen nastop na bližnjih volitvah. »La fiaccola« je na svojih straneh celo zapisala: »Prepričani smo, da bo Vidalijeva skupina s svojimi izvoljenimi poslanci v velikih borbi narodnega značaja (v borbi italijanskih šovinistov sveda) ostala v občinskem svetu pasivna ali pa bo celo podprla italijansko stališče.«

Tako italijanska reakcija računa na podporo pobornikov Informbiroja v Trstu pri svojih šovinističnih manevrih in to ne brez razloga. Tak naj bo torej »pravi internacionalizem« pristahev resolucije Informbiroja v Trstu. Vidalijevci s krizanjem o »nacionalističnem« odklonu KP prikrivajo samo svoj nacionalizem in šovinizem.

Danes so se našli v Trstu na istih položajih i Vidalijevi »internacionalisti« i fašisti »Uomo qualunque«.

Z načrtnim delom bo Fronta v Lancovem dosegla še večje uspehe

Krajevni odbor OF Lancovo združuje tri vasi: Lancovo, Lipnico in Vašče. Vasi so zelo raztresene in stoji stavba združnega doma ob cesti nekako sredi teh treh vasi. Združni dom je velika stavba, kjer bo prostorna dvorana za kulturno-prosvetne prireditve, poleg bodo prostori KLO-ja, v prvem nadstropju pa sejna soba, čitalnica in knjižnica, šivalnica, krojašnica in čevljarška delavnica ter stanovanje za hišnika.

Vse tri vasi imajo okoli 650 prebivalcev, od teh je okoli 400 članov Fronte in njenih množičnih organizacij. Najvažnejša naloga, ki jo je prevzela minulo leto frontna organizacija v Lancovem, je bila zgraditev združnega doma. Mnogi so mislili, da bo združni dom v Lancovem rasel najbolj počasi in bo zgrajen zadnji izmed petnajstih, ki so jih gradili v jeseniškem okraju. Bilo pa je prav nasprotno. Dom so pričeli graditi 4. aprila, 16. maja pa je bil že pod streho. To je bil za frontovsko organizacijo velik uspeh. Saj je pri gradnji doma delalo okrog 80 odstotkov vseh prebivalcev. Čeprav znaša vrednost prostovoljnega dela okrog 500.000 dinarjev, pa nimajo pregleda, koliko je kdo pomagal pri združnem domu. Statistične niso vodili, kar je pri taki delavnosti vašačanov velika pomanjkljivost.

Če gre danes človek mimo združnega doma v Lancovem, pa je vendarle nekoliko razočaran. V domu še danes niso vzdali oken in vrat, niso še uredili nobenega prostora in vse izgleda skoraj še prav tako, kakor je izgledalo 16. maja 1948. Res je, da z zidovi ni niti polovica vsega dela opravičena, vendar pa bi lahko, če bi nadaljevali delo z istim navdušenjem kot od začetka, bil dom vsaj toliko urejen, da bi se vaščani v njem zbirali na sestanke in predavanja in ne bi bilo treba iskati za vsak sestanek prostor drugod v vasi.

Izdelavo okenskih okvirov in vrat so poverili mizarjema Zupanu in Pogacarju. Oba mizarja pa pravita, da še do danes ni bilo mogoče izvršiti naročila; tudi menda nimajo materiala za okovje. Toda to ne more držati v Tolminu so znali to vprašanje bolje rešiti. Dogovorili so se z železarno na Jesenicah, da jim je dala na razpolago železne odpadke, iz katerih so v tolminskem krajevnem podjetju izdelali okovje za okna in vrata. Tako bi si lahko tudi v Lancovem pomagali. Sicer pa je graditeljem združnega doma delovni

kollektiv za umetno kovaštvo v Kamni gorici to okovje obljubil in je treba tovaršiški prijati za besedo.

Frontovci Lancovega so dobili ob dogovoru združnega doma lepo nagrado za svoje delo: lepo zbirko knjig in vso opremo za knjižnico in čitalnico. Na knjižničarskem tečaju v Rogoški Slatini se je mladinka iz vasi naučila voditi knjižnico. Ker združnega doma še nimajo urejena, so knjige še vedno v zabojih, deloma pa pri tovarišici doma. Tako vaščani, čeprav bi radi čitali in tako koristno izrabili dolge zimске večere, ne pridejo do knjig. Tudi študijskih sestankov v vasi že od jeseni nimajo več.

Ko so frontovci v Lancovem sprejemali letošnji plan, so predvideli predvsem delo za ureditev združnega doma. Sklenili so do 27. aprila popolnoma urediti dvorano, da bodo lahko v njej nastopali, do konca maja pa tudi trgovino, združno sobo in knjižnico, preko leta pa izvršiti vsa dela zunaj doma. Poleg tega bodo splinarili prostor za fizikalno igrišče. Ustanovili bodo tudi strelsko družino.

Sklenili so, da bodo poživili zanimanje za študij in predavanja. Študijski sestanki bodo redno vsakih štirinajst dni, sestanki vaškega sekretariata OF pa bodo redno enkrat mesečno. Poživili bodo tudi družbeno kontrolo in skrbeli za kulturno poslovanje v gostinskem in trgovskem podjetju.

Na množičnem sestanku, kjer so sprejemali plan, so se dogovorili tudi, da bodo skrbeli za to, da bodo vaščani redili več prašičev. Lanško leto so oddali večji posestniki samo 3 prašiče in še pri tako nizki oddaji so bile težave. Letos pa bo Fronta skrbel, da bo vzrejenih vsaj 30 prašičev za oddajo. Pogovorili so se tudi, da bodo člani Fronte izvedli popis sadnega drevoja in živine in tako olajšali delo popisni komisiji.

Uspehi frontovcev pri gradnji združnega doma v začetku minulega leta dokazujejo, da bi Fronta v Lancovem lahko dosegla tudi med letom večje uspehe in si priborila na zadnji konferenci OF jeseniškega okraja ne drugo, temveč prvo nagrado. Plan, ki so ga letos sprejeli v Lancovem, je velik napredek za frontno organizacijo. Z načrtnim delom bodo utrdili organizacijo in jo usposobili za še večje uspehe v izpolnjevanju nalog, ki jih danes postavlja Partija pred vaške frontne organizacije. V. B.

MLADINSKI AKTIV NA GRMU JE SPREJEL NOVE OBVEZNOSTI V TEKMOVANJU ZA IV. KONGRES LMS

V novomeškem okraju so se začeli predvolilni sestanki za volitve odborov LMS. Na teh sestankih razpravlja mladina o nalogah, ki jih je nakazal skupni kongres SKOJ-a in LMS, hkrati pa sprejemajo obveznosti, ki jih bodo izpolnili do IV kongresa LMS.

Mladina polaga vso skrb na ideološko politično dviganje svojih članov. Na študijskih sestankih kritično razpravljajo o delu vsakega posameznika in celotnega aktiva.

Aktiv LMS kmetijske šole »Grm« je sprejel tekmovalne, ki mu ga je napovedala melioracijska šola v Ptuj. Za tekmovalne je sprejel naslednje obveznosti: Do konca leta bodo dosegli še enkrat boljše učne uspehe, kot v minulem letu. Pri praktičnem delu na posestvu bodo skrbeli za čimprejšnjo uvedbo norm in pri tem pazili tudi na kvaliteto, ne pa samo na kvantiteto proizvodov. Uvedli bodo brigadno-desetinski način dela in tekmovalne med desetinskimi in poedinici. Proučili bodo referate V. kongresa KPJ in II. kongresa KPS. Pri prostovoljnem delu bodo vsi sodelovali, delovne desetine pa bodo pri tem med seboj tekmovali. Tudi fizikulturo bodo redno gojili in bo za značko tekmovalo 60% učencev. Predvojaške vzgoje se bodo udeleževali vsi obvezniki, pri tem pa bodo posvečali posebno paznjo političnemu delu v pred-

vojaški vzgoji; izdelovali bodo tudi sami potrebna učila in se pri tem praktično vadili. V klubu tehnike se bodo vsi člani udeleževali sestankov in položili izpite, za katere so se zavezali. Kulturnoprosvetno delo bodo še bolj dvignili in pritegnili nove člane.

Podobne obveznosti je sprejelo še več drugih aktivov v novomeškem okraju.

Razstava arhitekture v Zagrebu

Zagreb, 25. jan. V Zagrebu so odprli razstavo arhitekture, urbanizma in tehničnih knjig, ki so jo prinesli iz Beograda in izpolnili z gradivom o graditvi LR Hrvatske.

V oddelku, ki je posvečen LR Hrvatski, so razstavljeni regulacijski načrti Zagreba, Reke, Sušaka, Osijeka in drugih mest. Urbanistični inštitut Hrvatske in zagrebški Projektivni zavod sta razstavila makete in osnutke industrijskih gradenj, stanovanjskih naselbin, izkulturnih terenov in drugih objektov petletke.

Velik del razstave je posvečen arhitektonski dediščini Hrvatske. Razstavljene so fotografije starega Dubrovnika, Velikega tabora in drugih zgodovinskih objektov.

Iz beležnice

10 milijonov dolarjev je predvidenih po Marshallovem načrtu za evropski tisk, ki se vključuje v sistem velikih ameriških informativnih agencij. Hoffmannov študij, to je študij znanega dolarskega administratorja, je verjetno smatral, da je njegova sveta dolžnost dodeliti prvo uverjevo iz tega kredita konzorciju »New York Herald Tribune«, in sicer za njegovo evropsko izdajo v Parizu. Manever je jasen! Podpreti z Marshallovim blagoslovom ameriške, odnosno amerikanizirane časopise, ki poleg tega uživajo še pomoč trustov in velikih distribucijskih agencij. Medtem ko agenti Trumanove doktrine brezskrbno dele pomoč zagovornikom Marshallovega načrta in Atlantiskega pakta — osnove današnje politike Wallstreeta — pa morajo demokratični listi v zapadni Evropi skrajno varčevati s svojimi dohodki, ki zavise predvsem od prodaje listov.

Ideologi ameriške »hladne vojne« so menda prepričani, da je treba pričeti še s »psihološko vojno«. »Glas Amerike«, ki zveni vsak dan po radijskih valovih Amerike, bo sedaj zastopal tudi v marshalliziranem tisku. »Ofenziva« etra za vključitev zapadne Evrope v ameriški vojnostreški blok se pridružuje sedaj še kampanja po tisku.

Trudaburji ameriške svobode pa se verjetno ne morejo zadovoljiti s tem, da se glasilo ameriškega kapitala »N. Y. Herald Tribune« že prodaja v dvoajsetih evropskih državah. Ne! Ameriška okupacijska uprava v Wiesbadenu je pred kratkim odobrila svobodno prodajo omenjenega lista tudi v ameriški coni Nemčije, z navedbo, da je list strogo »objektivne« in »informativne«. Tako bodo sedaj nemški bralci v Frankfurtu, Stuttgartu, Münchenu itd. lahko iz prvih ust izvedeli, kaj kombinirajo wallstreetski agent Walter Lippman in ostali »analitični« ameriške politike v zvezi s »hladno vojno« v Evropi.

Jasno je, da vlade marshalliziranih držav ne žele svobodnega tiska. Zato so anglo-ameriške okupacijske oblasti v Nemčiji prepovedale, da se v zapadnih conah Nemčije kolportirajo listi, ki izhajajo s sovjetskimi dovoljenjem. Blagoslov dolarske ideologije o »američkem stoletju« bo prišel v Nemčijo na stolpcih »belikega«, »informativnega« in »objektivnega« lista »N. Y. Herald Tribune« neposredno zatem, ko je britanska vojaška uprava prepovedala Komunistični partiji v zapadni Nemčiji vsa zborovanja in sestanke. V zvezi s inflacijo amerikaniziranega tiska v zapadni Evropi je zato »Humanität« upravnico zapisal, da je »borba za demokratični tisk borba za neodvisnost Francije«.

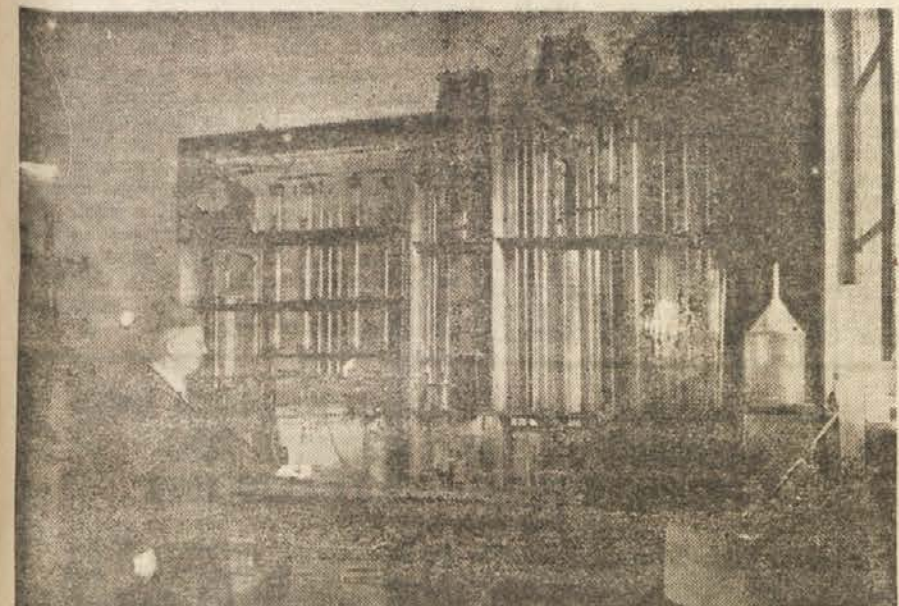
KP Japonske dobila 36 poslanskih mandatov

Tokio, 25. jan. Po zadnjih poročilih tujih agencij o končnih volivnih izidih za Spodnjo zbornico japonskega parlamenta je dobila Komunistična partija Japonske 36 poslanskih mandatov in ne 35, kakor je bilo prej javljeno. Agencije tudi poročajo, da je liberalno-demokratska stranka dobila 262 mandatov in ne 263 kakor je javila agencija Associated Press.

Drugo pomembno novatorstvo inž. Tomšiča

— velik prispevek k osamosvojitvi našega gospodarstva

Po zaslugi inž. Tomšiča se je mariborska plinarja v pogledu surovin precej osamosvojila od inozemstva. Uporaba pohorske drvene rude za suho čiščenje plina je dala našemu gospodarstvu velike koristi, inž. Tomšiču pa na slavo novatorja. Toda s tem imenovani ni odnehal. Petletni plan predvideva velike plinarne za proizvodnjo plina in koksia iz domačega premoga. Domači raki premore, ki je predviden za proizvodnjo plina, pa ima do 10% žvepla.

Inž. Tomšič s svojo napravo za mokro čiščenje plina

Zato bi morale imeti plinarne ogromne naprave za suho čiščenje plina. Inž. Tomšič je zdaj začel novo borbo za izdelavo postopka za mokro čiščenje plina.

Ze pozimi leta 1947 je predsedel mnogo popoldnevov in noči pri laboratorijskih poskusih. V lanskem poletju je na konferenci vseh plinarnih Jugoslavije v Mariboru že poročal: »Pohorska drvena ruda ni samo sposobna za suho čiščenje. Poskusi so pokazali, da je železni hidrat sposoben tudi za mokro čiščenje plina! Besede so med prisotnimi izzvenele kot obet za nove pridobitve v naši plinski industriji. Je namični del jih je nekam hladno sprejel.

Po tem se je inž. Tomšič z novo zagrizenostjo vrgel na delo. Delovni kolektiv je z zanimanjem spremljal njegove napore in mu pri delu pomagali. Mizar Zemlišč je napravil leseno ogrodje za napravo. Dobrovnik, Bajt in Fišer so priskočili na pomoč z izdelavo železnih cevi. V podjetju »Kristal« so brnili in rezali steklene cevi in valje. Hranjska steklarna pa jih je izdelala po načrtih. Da, načrti! Ti so požirali ogromno časa in napora. Večer za večerom je predsedel pri risanju shem. Delo na napravi je prinašalo vedno novih misli. Telom časa se je nabral v zaletni misli. Kakor kump načrtov. Novo novatorsko delo je zdaj stopilo v ospredje negovnega dela in življenja. Mnogokrat pozno v noč ni mogel zatisniti oči, razmišljal je, kako bi to naredil, kako to izboljšati...

Težave. Le kakšno znanstveno delo jih ne pozna? Bile so v snovanju in izvedbi same naprave. Manjkalo mu je celotno primerno laboratorija, v katerem bi laže preskušal delovanje naprave. Nad trideset kemičnih preizkusov je terjala samo analiza čistilne mase. Veliko križev je bilo z različnimi kompresorji, ki je imel premajhen pritisk. Tako je moral prilagoditi samo napravo zmogljivosti razpoložljivih kompresorjev. Napravo je montiral v prostorih glavne plinske črpalke ob nezdružnem in zadržljivem zraku, da bi si tako poenostavil in pospešil delo. Kmalu je na velikem lesenem ogrodju zrasel cel zapleten in kompliciran sistem steklenih cevi, velikih steklenih valjev in ventilov.

V sredini novembra je napočil težko pričakovani trenutek. Ta dan je naprava prvič začela brezhibno delati. Prvi poskus je pokazal, da je železni hidrat popolnoma sposoben v vodni brozgi prav tako kakor na suh način pritez-

nitj nase žveplovodik. Delovna zmaga inž. Tomšiča se je spremenila v pravcato majhno slavo. Prvemu poskusu so prisostvovali tov. Dobrovnik, obratovodja Cerar in predsednik partijske in sindikalne organizacije tov. Ronko. Oči vseh so bile uprte na steklene cevi, v katerih se je zdaj resnično pretakala velika novatorska zamisel. Uspeh je potrdila še pomožna naprava, ki je pokazala, da je plin brez žvepla. Vse roke so sežale novemu novatorju v pozdrav.

Čal: »Tovariš inženir Tomšič te za iznajdbo nove naprave za mokro čiščenje plina proglašam drugič za novatorja. V imenu kolektiva se mu zahvaljujem in čestitam z željo, da bi še bolj požrtvovalno delal za uspešno izpolnitev tretjega leta Titove petletke! Navdušeno pozdravljen je tov. Tomšič še sam spregovoril o svojem delu: »Dosejel še nisimo vršili poskusov mokrega čiščenja surovega plina od žvepla v naravnim hidratom. Prednosti takega čiščenja so velike. Naprave niso komplicirane, potrebujejo malo prostora. Žveplo, ki ga dobimo pri mokrem čiščenju, je laže uporabljivo za druge veje naše kemične industrije. Velike so higienske prednosti. Odpadlo bo vsako nezdružno premetavanje žvepla, katerega vpija železni hidrat. Vse te prednosti sta tudi potrdili že prej dve komisiji, ki sta pregledali in ocenili napravo kot novo veliko pridobitev za razvoj naše plinske industrije. V diskusijo so posegli mnogi delavci in ob čestitkah novatorju izrazili svoje zadovoljstvo, da se bodo znebili nezdružnega dela. Mnogi so obljubili, da bodo odslej še vztrajneje delali.

Zdaj stoji pred inž. Tomšičem še naloga, da s to napravo, ki dovoljuje večje poskuse kakor so laboratorijski, omogoči in uresniči tehnično stvarnost mokrega načina čiščenja plina. Uspehi praktični poskusi na napravi so dali dovolj trdno osnovo, da bo že v letošnjem letu mogoče pričeti v mariborski plinarji po načrtih novatorja z zgraditvijo moderne čistilne naprave, brez vsakih tujih strokovnjakov. Tako postaja novatorska zamisel tov. inž. Tomšiča velik prispevek za uspešno realizacijo ogromno povečanega plana proizvodnje naše plinske industrije iz domačega premoga, velik prispevek za osamosvojitve našega socialističnega gospodarstva.

To novo delovno zmago je proslavil na sindikalnem sestanku pozneje tudi ves delovni kolektiv. Predsednik tovariš Ronko je otvoril sestanek in poro-

3.314 kmetijskih zadrug v LR Srbiji šteje okrog poldrug milijon članov

V nedeljo je bil v Beogradu skupni občni zbor Zveze kmetijsko-obdelovalnih in Zveze enotnih kmetijskih zadrug, ki se bosta združili v Glavno zvezo kmetijskih zadrug Srbije. Glede na to je bil v soboto občni zbor Zveze kmetijskih zadrug Srbije. Na njem je predsednik Stojadin Stojković poročal o delu enotnih zadrug lani.

Lani so imele kmetijske zadruge pomembne naloge, ki so jih na splošno uspešno izpolnile. Ena najpomembnejših je bila reorganizacija naproz v enotne zadruge novega tipa, ki obsegajo vse gospodarske panoge na vasi. V okoliščini so ustanovili odbore za poljedelstvo, živinorejo, sadjarstvo, vinogradništvo, trgovino, lokalno gospodarstvo in elektrifikacijo. Kmetijske zadruge, ki razširjajo svojo delavnost, združujejo čedalje več delovnih kmetov. Ob koncu lanskega leta je bilo v LR Srbiji 3314 zadrug z 1.440.374 člani. Sredi leta je bila izdelana metodologija planiranja za kmetijske zadruge, tako da so zadruge mogle biti zajete v vsedravnini plan za razvoj narodnega gospodarstva. Po planu za leto 1949. morajo kmetijske zadruge doseči blagovni promet v vrednosti okrog 15 milijard dinarjev, izdelati raznega stavbnega gradiva za okrog 500 milijonov dinarjev, producirati 130.000 hl alkoholnih pijač in ca. 12.000 predelkov sadja in povrtnine, končati začetna gradbena dela pri združnih domovih in opraviti investicijska dela v vrednosti 6 milijard 200 milijonov din.

Kmetijske zadruge so po reorganizaciji dosegle pomembne uspehe za dvig kmetijske proizvodnje in napredek lokalnega gospodarstva. Do konca leta so ustanovili 1385 odborov za poljedelstvo, 1302 za živinorejo, 1185 za sadjarstvo in vinogradništvo, 1063 za lokalno gospodarstvo in 453 za elektrifikacijo. Razen tega so ustanovili številna združna posestva, ki se bodo letos precej povečala. Vlada LR Srbije je sklenila, da dodeli zadrugam okrog 70.000 ha zemlje za ustanovitve 858 posestev. Nadalje so zadruge ustanovile 223 plemenitih postaj, 870 združnih kmetijskih strojnih postaj, 62 farm in okrog 260 obrtnih delavnic.

Zadruge so dosegle tudi lepe uspehe v trgovini. Medtem ko so leta 1947, od skupne za okrog 2 milijardi din pridelkov, so jih lani za 5 milijard dinarjev.

Na tečajih, v šolah in seminarjih se je lani usposobil 7800 ljudi za voditelje okrajnih zvez in krajevnih kmetijskih zadrug. Za nadaljnje šolanje in strokovno usposabljanje zadrugnikov je država odobrila 5.000.000 din. Skrb ljudske oblasti za razvoj kmetijskega zadrugništva se kaže med drugim tudi v tem, da so zadruge lani prejele samo za obratna sredstva 2 milijardi 394 milijonov din kredita.

Med reorganizacijo kmetijskih zadrug, zlasti med ustanavljanjem odborov za skupno obdelovanje zemlje, plemenitih in strojnih postaj ter posestev (ekonomij) so postale naloge enotnih kmetijskih in kmetijskih obdelovalnih zadrug skoraj istovetne. Zaradi tega je bila nujna združitev zvez enotnih kmetijskih in kmetijskih obdelovalnih zadrug v enotno zvezo, s čimer bodo prihranili mnogo kadrov, olajšali kreditiranje in preskrbo s kmetijskimi stroji, orodjem in z drugimi sredstvi. Ustvarjanje pa bodo tudi pogojili za tesno sodelovanje in izmenjavo izkušenj med različnimi oblikami zadrug. Tako se bosta pospešila razvoj enotnih kmetijskih zadrug in aktivizacija pri pospeševanju kmetijske proizvodnje.

Tudi Zveza kmetijskih obdelovalnih zadrug Srbije je imela v soboto izredni občni zbor, na katerem so sklenili, da se združita obe zvezi.

Letošnja graditev stanovanjskih hiš v Beogradu. Skupaj z investicijami mestnega izvršnega odbora bodo izdali v Beogradu med petletko 27 milijard din za razna gradbena dela. Zelo mnogo bodo porabili za graditev stanovanjskih hiš. V Beogradu je zdaj 95.000 stanovanj s 165.000 gospodinjstvi. Letos nameravajo pridobiti 8700 stanovanj. Predvsem bodo končali gradbena dela pri stanovanjskih hišah, ki so jih začeli graditi lani; v teh hišah bodo pridobili 2500 stanovanj.

IVAN POTRČ: „SVET NA KAJŽARJU“

Potrčev »Svet na Kajžarju« je viničarska zemlja; iz dogodkov, ki jih je sprožila na tej zemlji naša osvoboditev, je zajel pisatelj svojo novelo. Z zmago ljudske oblasti je namreč svet na Kajžarju postavil pred vprašanje, kako si bodo viničarji uredili na združni osnovi novo življenje iz preteklosti, zgrajeni na izkoriščanju človeka, prehaja viničarsko gospodarstvo na nov tir, na socialistična pota, ustanavlja se viničarska zadruga, ki označuje zgodovinski prehod.

Pisatelju, ki se mu noče, da bi capljal za razvojem, ampak hoče z njim naprej, je življenje samo ponudilo dogodek, na katerem je zgradil zanimivo, sodobno novelo. Bistvo tega dogodka je etičnega značaja. Viničar Vračko, ki se je pred vojno družil s Kerentičem, borem za novo ureditev sveta, se po osvoboditvi spet grize v staro misel ter se ubada, da bi organiziral zadrugo. Razdelitev agrarne zemlje je že tako razgibala ljudi, da je tudi vprašanje zadruge dozorelo. Sile preteklosti pa, ki vedo, kaj bo pomenila nova organizacija, skušajo zavreti napredek s tem, da bi se vgnedile v združni odbor poleg predsednika, ki bo po želji viničarjev brčkone Vračko sam po želji žandarški pes, bivši ge Ritonja, »star žandarški pes«, bivši ge etajevski podajalec, zdaj pritajeni zaupnik največjega kmeta in pred agrarno reformo gospodarja gorice, voha okrog Vračka zase in še za nekaj takih kreatur. Prišel je čas odločitve, zvečer bo množični sestanek, zadrugi bodo položili temelj.

Prav ta razvoj izzove krizo v Vračku. Stari agitator, ki je včasih tvezel, kako se bo ljudem še nebesko lepo godilo, spozna, da bo vse propadlo, če bo zadruga padla v roke tistim, ki se je skušajo poslastiti za njegovim hrbtom. Krakeh je, premalo samozavesten, s temle predsedništvom je zašel v precep. Muči se; med okupacijo ga je bil vrag zapejal, prešiba, ki se je vdinjal Nemcem kot »blokifier«, on, nekdanji bojevnik za boljše življenje. Zdaj nima moči, da bi se izvil iz konflikta, ki je v njem samem nenadoma narasel do neznočnosti.

Zvečer se na sestanku viničarjev izpove pred vsemi: ni vreden predsedniškega mesta. Res, da je delal s Kerentičem, ki so ga Nemci ujeli in ubili, ali on je nato šel z okupatorji, izdal je prav za prav ebojevniku.

S svojo jasno izpovedjo si je Vračko olajšal vest, a je odločil tudi o prihodnosti zadruge same, postavil je temelj njenemu zdravemu razvoju, Ritonja in mrhovinarji za njim so odleteli.

Ta osrednja postava, viničar, ki se v imenu ljudskega etosa bori sam s seboj in za skupno stvar, za načelo zdravlja v javnosti, daje Potrčevemu delu izvirnost in posebno vrednost. V Vračkovem etičnem problemu oživi vsa novega, ji daje smisel, pravec, pisatelju pa psihološke možnosti, da oblikuje žive ljudi v duhu socialističnega realizma. Potrč je osrednji dogodek čvrsto pregnetel, poka-

zal je, kako se je pripravljajl in učinkoval, razvrstil je okrog njega vse osebe, ki v resnici rasto iz osnovnega problema in so mu potrebne, da ga osvetle od vseh strani. Dokazal je obenem, da ima nova gospodarska oblika življenja tudi svojo naravno vsebino, in segel s tem v območje umetniškega ustvarjanja. V vidnem žarišču se gnetejo značaji drug ob drugega, pomagajo razvoju kvišku, dolder se vsa gmota ljudi in dogajanja ne izčisti v zadnji odločitvi. Duhovi so se ločili opredeljeni, stvar je izbojevana, smagal je novi način gospodarstva, ljudje se ga svobodno sankcionirali pod vplivom Vračkove naravne osebnosti. Viničar sicer odstopa, toda partizan Orešnik, »človek, ki ni nikoli obupal in ki govori tako, kakor da je vse, kar pove, že vnaprej in samo ob sebi razumljivo«, skratka, mož dejanja, nadaljuje delo, ne da bi se zbal odgovornosti. Kakor je Potrčeva novela razvojno zgrajena in prehaja v dramatični višek ob Vračkovi izpovedi, je škoda, da ni Orešnik podrobneje izrisan in izdelan. Njegova vloga traja to, kakor terja novo življenje v družbi vedno krepke volje in močne roke. Tako bi tudi »Svet na Kajžarju« plastične pokazal svoj prehod v novi čas. Resnica je namreč, da vsak prepored prinaša novih misli, a budi obenem tudi nove energije.

Poleg razvrstitve oseb in njihovih vlog, njihovega medsebojnega odnosa, ki izpolnjuje celotno zgradbo, so dobro očrtani, zanimivi, značajni važna sestavina literarnega dela. Potrč jih podaja prirodno, zajemaje iz njihovega notranjega živ-

Za čim hitrejšo izvedbo plana pri oddaji lesa

Litja, 25. januarja. Okolica Litije premore precej gozdov, ki so bili že od nekaj sredstvo za preživljanje mnogih družin. Tudi danes so gozdovi važen činitelj v našem novem gospodarstvu.

V lanskem letu se je primerila v mnogih krajih napaka, da so v zimskih mesecih posekali premalo lesa, zato pa so stale v poletnih mesecih, ko so imeli kmetje delo na polju, žage brez dela in proti koncu leta še ni bil dosežen plan, pa čeprav so v jeseni močno hiteli z delom v gozdovih in na žagah.

Napake iz lanskega leta hočemo letos odpraviti, napredovali pa bomo le tedaj, če bomo kritično premetrili stare nedostatke in jih odpravili.

Ogledali smo si izvrševanje gozdarskega plana v Jablanski dolini, ki se razširja od vasi Breg pri Litiji pa v smer proti Moravčam in Sv. Križu na Dolenjskem. Lansko leto je ta okoliš dobro delal, saj so bili v tem pogledu na drugem mestu v vsem okraju Ljubljana-okolica. Predpisano množično obvezne oddaje so celo presegli: jamski les od predpisanih 120 kub. metrov na 209 kub. metrov, hlobovine od 500 na 495 kub. metrov itd.

Promet z lesom upravlja lesni osek Kmetijske zadruge v Gradiških lažih, kjer je tudi sedež krajevnega ljudskega odbora za Jablansko dolino. Od okrajnega odbora predpisano količino lesa za obvezno oddajo je razdelil na posamezne kmete poseben odbor. Stomilj pa so napako, da niso povabili na ta sestanek tudi organov, ki vodijo zdaj prevzemanje lesa in domače gozdne razmere dobro poznava. Prav tako bi bilo treba, da bi pri tem sodelovali tudi posestniki sami. Tako pa so vpisali za oddajo tudi nekoga kmeta, ki ima že močno izsekano hosto, njegovo sosedo, ki ima precej gozda in tudi dobro zaraščeno, pa so izpustili v seznamu. Zdaj bodo to napako popravili. Ob bolj pripravljeni razdelitvi bi do te napake nikakor ne prišlo!

Pri lesnem odseku so določili posebnega nameščena, ki zdaj obiskuje kmete in jih seznanja z razpisom in jim javlja določeno količino lesa, ki jo morajo posamezni kmetje oddati. Domala vsi kmetje se zavedajo važnosti čim hitrejšje poseke in oddaje lesa. Številna pota tega človeka v vsa hribovska naselja pa bi lahko odpadla, ko bi poval odbor vse v poštev prihajajoče gozdne posestnike in bi jim na sestanku pojasnil; vsi zavedo, da bi v osebnem razgovoru

skupno določili koliko bo vsakdo posekal in bi na tem sestanku tudi že podpisali pogodbe.

Večina gozdnih posestnikov seka sama markirano drevje. S tem razbremenjujejo lesni odsek, ki ima sicer sum tudi nekaj moči na razpolago za tiste gospodarje, ki sami ne premorejo delovne sile.

Gospodarji, ki oddajajo les imajo nekatere želje: potrebujejo zob za konje, ter razno orodje za sečnjo in sicer žage, sekire, cepine. Predvsem pa je težava s pilami, ker so žage že precej izrabljene, pil pa ni dobil nikjer.

Kmečki gospodarji in poklicni vozniki, ki so prevzeli vožnje iz gozdov do žage odnosa litijske postaje, pa žele železnih obrobočev za kolesa.

Obdelavo posekanega lesa je prevzela žaga v Gradiških lažih. Do lanskega leta je bila privatna last, od 1. januarja t. l. pa jo je prevzela v najem jablanska kmetijska zadruga. Zdaj obratujejo na njej le v eni posadi, dnevno po 8 ur. Ker pa si žele dolinski kmetje, da bi žagala tudi za njihove potrebe, bi bilo nujno potrebno, da uvedejo na žagi še en obratovalni čas. Sicer pa je že izšla nova uredba, ki predpisuje obratovalni čas po 10 ur dnevno za vsak posad. O vpostavitvi še enega delovnega posada je zdaj najbolj nujna naloga kmetijske zadruge, tako bo ustrezno planu, pa tudi kmečkimi gospodarjem.

Lesni osek jablanske kmetijske zadruge je treba pohvaliti iz razloga, ker ne dela samo v okviru predpisane plana za oddajo hlobovine, jamskega in celuloznega lesa, temveč skrbi tudi za pripravo železniških pragov. Tudi lansko leto niso imeli v planu železniških pragov, pa so jih kljub temu pripravili več tisoč, ki čakajo zdaj, da jih prepeljejo iz gozdov do železniške postaje. V letošnjem letu pa so začeli tudi z zganjanjem oglja, ki bo važen izvozni predmet jablanske žage.

Da bi dobili še več lesa, je Kmetijska zadruga nabavila nekaj vagonov strešne opeke in zidakov, pa tudi cementa. Mnoga naša kmetijska polsvoja so zaradi vojne izdelana, treba jim je novih streh, zdaj bo tudi vsem tem gospodarjem pomagamo. Nekateri pa bi radi povečali svoje domove in razširili gospodarska polsvoja. S pomočjo zadruge pa bodo prišli zdaj do opeke. Zato kontrahirajo nove količine lesa. O novem tempu v gozdovih govore številni vozovi in avtomobili, ki izvažajo iz naših gozdov les na litijsko postajo.

PLENUM RUDARJEV V TRBOVLJAH

V Trbovljah so se sestali v nedeljo 23. januarja 1949 delegati sindikalnih podružnic rudarjev na svojem rednem plenumu. Plenum so posetili poleg delegatov tudi predsednik centralne uprave rudarjev Jugoslavije Jakšič Nikola, tov. Ribič Lojze, generalni direktor rudnikov Slovenije, tov. Bore Mavričič, član GO sindikatov Slovenije ter tov. Piru, inšpektor dela pri ministru za delo.

Plenum je otvoril predsednik republiškega odbora tov. Piki Jože, sekretar republiškega odbora rudarjeve tovariš Kamnik Stane pa je podal poročilo o uspehih in nepravilnostih v drugem letu petletke in nakazal naloge v l. 1949. Od 18 slovenskih rudnikov je izvršilo letni plan 10 rudnikov. Marsikje je bil vzrok, da plan ni bil dosežen, slaba delovna disciplina. V rudniku Ilirska Bistrica n. pr. so imeli v novembru 13,42 odstotkov neupravičenih izostankov in 28,12% bolnih. Pohvalil pa je rudnik Idrijo, ki je imel v letu 1948 povprečno samo 0,7% neupravičenih izostankov.

Najpomembnejša oblika sodelovanja sindikatov pri graditvi socialističnega gospodarstva je socialistično tekmovanje. Toda v mnogih rudnikih o tekmovanju niso vodili natančne evidence. Uspehi in napake preteklega leta pa nai bodo napotki za letošnje plansko leto.

O nalogah pri začetni dela je govoril tov. Marntičev. V imenu centralne uprave Zveze rudarjev Jugoslavije pa njen

predsednik Jakšič Nikola. V imenu generalne direkcije rudnikov Slovenije je pozdravil plenum direktor tov. Ribič Alojz.

Članica IO republiškega odbora rudarjev Slovenije Gričar Režika je govorila o delu žena. Ženam je treba nuditi vso možnost, da se bodo lahko udeleževale pri delu, zato naj sindikalne organizacije vodijo računa o domovih igre in dela ter ustanavljajo otroških jasi.

V popoldanskem nadaljevanju plenuma je govoril član glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije tov. Bore. Nakazal je naloge za bodoče delo ter zlasti poudaril vprašanje zaščite dela in usposabljanje novih kadrov.

V zadnji točki dnevnega reda so bili po temeljitih pretresu sprejeti sklepi za izboljšanje dela in okrepitev sindikalne organizacije. S. S.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

V petek dne 28. t. m. ob pol 20. uri bo predaval dr. Jože Kastelic, ravnatelj Narodnega muzeja

o staroslovenskih grobiščih

Predavanje bo v Mladinski dvorani v Franciškanski ulici.

Umril je sovjetski književnik Aleksander Serafimovič

19. t. m. je umrl Aleksander Serafimovič, eden izmed klasikov sovjetske književnosti, katerega življenje in delo je bilo tesno povezano z boljševiško partijo

Rodil se je 1863. leta v siromašni kozaški družini na Donu. Že od rane mladosti je bil pod vplivom ruskih revolucionarjev Belinskega, Černiševskega in Dobroljubova. Pregarj in Arhangeljsko gubernijo je tu napisal svoja prva književna dela. Leta 1902 se je seznanil v Moskvi z Gorkim. Sodeloval je z njim v Zborniku »Znanje, kjer so se natimile njegove prve povesti, 1910 t. je nastal njegov roman »Mesto v stepi«, v katerem je prikazal politično borbo organiziranega delovnega kolektiva. Z 1918. letom je postal član boljševiške Partije, v vrstah katere se je boril od prvih dni oktobrske revolucije ter aktivno sodeloval pri ustvarjanju sovjetske kulture. V letih državljanske vojne je bil frontni dopisnik »Pravde«. Njegovo delo je visoko cenil Lenin. Leta 1924 je zšlo največje njegovo delo »Železna reka«, ki je klasično delo sovjetske književnosti. Ta epopeja državljanske vojne je izšla v slovenskem prevodu za 31. obletnico Velikega oktobra. Za svoje književno in družbeno dejavnost je prejel Aleksander Serafimovič 1933. leta Leninov red.

Poročila iz naših krajev

V Gornji Radgoni so na pobudo ljudsko-prosvetnega sveta ustanovili kulturno umetniško društvo, ki je prvo v radgoneskem okraju...

Šesto mesto. Delavci in nameščenci so se udeleževali tudi prostovoljnega dela in so naredili pri zadružnih domovih 4000 ur...

Kmetijsko-izobraževalnega tečaja v št. Juriju pod Kumom se udeležuje 61 tečajnikov in tečajnik. S tečajem so pričeli 30. decembra...

I sindikalni občni zbor v območju KSS-a Nazarje. V nedeljo 16. t. m. je upravni odbor sindikalne podružnice...

RAZPRAVA V LJUDSKI SKUPŠČINI FLRJ O DRŽAVNEM PRORAČUNU ZA LETO 1949 z govori maršala Tita, Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča...

Obvestilo Sestavljen je osnutek nove zemljiške knjige za katastrsko občino Hinje in sodnem okraju Novo mesto...

PRESKRBA DELITEV MESA Poverjenosti za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike...

RADIO Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje DNEVNI SPORED ZA SREDO 26. I. 6.00 Vedra melodije...

KINO Ljubljana UNION: Sovjetski parva deli... MOSKVA: Sovjetski film Tahir in Zuhra...

KULTURA

Državno prvenstvo v hokeju na ledu

Planica, 26. januarja. Na novem drsališču v Planici je začelo državno prvenstvo v hokeju na ledu...

2. Hočevvar 1. Čuček 1. Ogrizek 1. Pogorelec 1. Za »Tekstilac« je dal gol Drvarček. »SPARTAK« : »NAPRIJED« 8:2 (2:1, 3:1, 3:0) Tako se je končala prva tekma v državnem prvenstvu...

Železničarji FLRJ bodo tekmovali v smučanju

V četrtek, dne 27. januarja se bodo pričela prva tekmovalna železničarjev Jugoslavije v smučskih disciplinah...

»LJUBLJANA« : »TEKSTILAC« 8:1 (0:0, 3:0, 5:1) Danes je bila tekma med »Ljubljano«, nosilcem prve grupe in »Tekstilcem«, ki je prej premagal »Beograd«...

»ZAGREB« : »KORANA« 11:2 Izločilna tekma druge grupe, to je med »Zagrebo« in »Korano« se je končala z zmago »Zagreba«...

Domače vesti BEOGRAD. - Prijateljsko košarkaško srečanje ženskih ekip »Crvene zvezde« iz Beograda in Jedinstva iz Novoga Sada se je končalo z zmago Crvene zvezde z rezultatom 28:31 (14:13)...

O prvenstvu Slovenije v namiznem tenisu

Med moškimi je zmagal R. Strojnik, med ženskami M. Pogačar

Prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu, ki se je odigralo od 21.-23. 1. v Kranju in je privabilo vse dni veliko število občinstva je pregled uspehov in neuspehov slovenskih namizno-teniskih igralcev...

samezno. Ahačič (Udarnik) je premagal vse svoje nasprotnike z 2:0 in bil štirinajsti medtem ko je Gramatičkov (Udarnik) premagal Korbarja (Gregorčič) 2:0. Korbar pa Petroviča (Udarnik) 2:1. Tako da je imel Petrovič dva izgubljeni partiji. V preostali igri Gramatičkov je bilo Gramatičkov dovolj da osvaja le en niz in s tem drugo mesto...

DNEVNE VESTI

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani sporoča, da bo študijsko predavanje v soboto 29. januarja ob 19. uri v predavalnici Interne klinike člana Srbskega zdravniškega društva tovariša akademik profesor Kosta Todorović...

Mladinsko prvenstvo Slovenije

Sila premagal Podkrajška

Maribor, 25. januarja. Večer popoldne so ob velikem številu gledalcev igrali deveto kolo mladinskega prvenstva Slovenije. V središču pozornosti je bila partija med Silo in vodilnim Podkrajškom Podkrajščem...

Stanje po devetem kolu: Njegovan in Podkrajšek 7, Drobež in Robjek 6 in pol, Ribarič 5 (1), Kos in Petrič 5, Kržin 4 in pol, Vošnjak 4 (1), Sila, Kersnik in Velež 4, Toš 3 in pol, Cuderman 3, Vaupečič 1 (1) in Sinkovec pol.

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

DRAMA LJUBLJANA

Četrtek, 27. ob 20: Turgenjev: »Mesec dni na kmetih«. Abonma C. Petek, 28. ob 14.30: Gollia: »Snežuljčica«. Izven. - Ob 20: Turgenjev: »Mesec dni na kmetih«. Zaključena predstava za LMS. V nedeljo, 30. januarja bo član Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani, igralec, režiser in dramatik Fran Lipah praznoval 25-letnico svojega gledališkega udejstevovanja...

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 26. januarja ob 20: Petrov: »Otok miru«. Red Sind A. Četrtek, 27. januarja ob 15: Gollia: »Snežuljčica«. Izven. - Ob 19.30: Puccini: »La Boheme«. Red LMS-3. Petek, 28. januarja ob 14: Gollia: »Snežuljčica«. Zaključena predstava za Ljudsko prosveto Maribor-okolica. - Ob 20: Baletni večer Red L. Sobota, 29. januarja ob 20: Petrov: »Otok miru«. Izven. Nedelja, 30. januarja ob 9: Gollia: »Snežuljčica«. Izven. - Ob 15: Goldoni: »Kremarica Mirandolina«. Zaključena predstava za Gornjo Radgono. Organizator Putnik. Ob 20: Leonevallo: »Pagliacci«. Borodina: »Polovski ples«. Izven.

VREMENSKO POROČILO

Stanje dne 25. januarja: Vremenski režim »lokega zračnega pritiska« nad srednjo in južno Evropo vnaša daljše. Središče, ki je bilo včeraj nad Karpatih, se je sicer razkrojilo, toda temu sledi novo, ki je danes nad Nemčijo. Nad Atlantikom pa se je aktivnost depresij podvojila, toda s prvimi in to kratkotrajnim vplivom Atlantika je računati pri nas približno v soboto. Snežne razmere v Sloveniji po poročilih od 25. januarja ob 7. uri: Ried: -4 stop. jasno, brez snega, jezero zamrznjeno z 1,5 cm debelo plastjo ledu. Pakljana: -10 stop. jasno, 12 cm snežna s 25 cm podlage. Planica: -8 stop. jasno, 35 cm zamrznjena snega. Dorn: -10 stop. Prijetnikom: jasno, 32 cm zamrznjena snega. Vremenska napoved za sredo 26. januarja: Brez bistvene spremembe.

IZIDOR PALJEVEC

Pokopali ga bomo v četrtek 27. t. m. ob pol 17. uri z Zal. iz kapelice sv. Andreja na pokopališču šv. Križu. Ljubljana, Mostar, Breclja, Trst, Gorica, 25. januarja 1949. Globoko žalujoci: Lojzka, žena; Vanda, Ljubica, Cvetko, Voljo, otroci; ter družine: Paljevce, Marchtorf, Kette, Dornik, Graunar in Humar.

JOSIP URBIČ

šef plana financ Delovni kolektiv Komiteta za turizem in gostinstvo pri vladi LRS sporoča, da je po dolgotrajni bolezni preminul tovariš Josip Urbič, šef plana financ. Našega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu. Ljubljana, dne 25. januarja 1949. Komite za turizem in gostinstvo pri vladi LRS.

JOSIP URBIČ

član biroja Sindikalna podružnica gostinsko-turistične stroke št. 11 sporoča, da je umrl tovariš Josip Urbič, član biroja. Zvestega borca bomo ohranili v trajnem spominu. Ljubljana dne 25. januarja 1949.

Knjigarna in antikvariat

CANKARJEVE ZALOŽBE LJUBLJANA, Miklošičeva 16 kupuje in prodaja leposlovnne, znanstvene in umetniške knjige v vseh jezikih. TELEFONSKI APARAT dobro ohranjen, po možnosti dvojček, takoj kupi uprava Ljudske pravice, Ljubljana, Kopitarjeva 2

MINISTRSTVO ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO VLRS

razpisuje vpis v enoletno šolo za medicinske tehnike v Ljubljani Pogoji za sprejem so: dovršena najmanj nižja srednja šola, starost od 18 do 25 let. Kandidatje naj dostavijo po možnosti osebno lastnorodno pisano prošnjo, kolkovano z 10 din na naslov: Šola za medicinske tehnike, Ljubljana, Vegova 8, dne 1. in 2. februarja 1949 ob 8.-12. ure. Prošnji naj priloge še rojstni list, lastnorodno pisan življenjepis (kolkovan s 5 din), zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o vpisu v volivni imenik. Vsa potrebna navodila glede zdravniških pregledov bodo kandidatje prejeli ob vpisu v šolo. Po dovršenem diplomskem izpitu dobe absolventi zvanje medicinskega tehnika. Nameščeni bodo za delo na preventivnem zdravstvu, pri sanitarno-epidemioloških ustanovah in pri okrajnih ljudskih odborih, socialno zdravstvenih odsekih. Socialno šibkim gojencem bo Ministrstvo za ljudsko zdravstvo dodelilo štipendijo. Ureja uredniški odbor. - Odgovorni urednik Dušan Bole. - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. - Uprava: Kopitarjeva 2. - Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 50-50. - Telefon oglašnega oddelka 56-85. - Stev. ček. računa 6-96061-0.